

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000719

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-03-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рибак Марія Олегівна

2. Mariia O. Rybak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3453-1059

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 076

Назва наукової спеціальності: Підприємництво та торгівля

Галузь / галузі знань: управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Дата захисту: 22-04-2025

Спеціальність за освітою: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7923

Повне найменування юридичної особи: Поліський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493681

Місцезнаходження: бульвар Старий, 7, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Поліський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493681

Місцезнаходження: бульвар Старий, 7, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06, 06.81.03, 06.54.33

Тема дисертації:

1. Розвиток інноваційного підприємництва на засадах сталості
2. Development of innovative entrepreneurship on the basis of sustainability

Реферат:

1. Мета: теоретико-методичне та методологічне обґрунтування і розробка стратегічних напрямів розвитку підприємництва на принципах інноваційності та засадах сталості. Об'єкт дослідження: процес формування організаційно-економічних засад розвитку зовнішньоекономічної діяльності аграрних підприємств. Методи дослідження: логічного узагальнення; порівняння та систематизації; порівняння та групування; системного аналізу; економіко-статистичні методи; синергетичний підхід; економіко-математичного моделювання; метод причинно-наслідкових зв'язків. Теоретичні результати: відображається у концептуальних підходах, теоретико-методичних засадах і висновках дисертаційного дослідження, які дають можливість поглибити теорію й методологію процесу розвитку інноваційного підприємництва на засадах сталості. Результати дисертаційного дослідження враховано під час реалізації освітнього процесу Поліського національного університету, зокрема при викладанні дисциплін «Методи прийняття управлінських рішень в бізнесі», «Формування сталих бізнес-моделей», «Управління потенціалом підприємства» Практичні результати: пропозиції автора щодо організаційного забезпечення розвитку інноваційної підприємницької діяльності на

засадах сталості; впровадження інноваційних підходів до розвитку підприємства, яке мінімізує екологічний вплив, використання відновлюваних джерел енергії та оптимізації ресурсів, що сприяє підвищенню їх конкурентоспроможності в умовах сучасного ринку; обґрунтування інтеграції сталих підходів у підприємницьку діяльність яка сприяє довгостроковій конкурентоспроможності бізнесу, зниженню ризиків і адаптації до глобальних викликів, включаючи зміни клімату та соціально-економічні кризи. Наукова новизна: удосконалено концептуальний підхід до моделювання впливу витрат на інноваційне підприємництво з виконання наукових досліджень і розробок за видами економічної діяльності, який передбачає розробку економіко-математичної моделі, що є доказовою базою для оцінки пріоритетності окремих видів витрат у формуванні ефективних інноваційних суб'єктів бізнесу в умовах реалізації Цілей сталого розвитку; організаційну структуру суб'єкта інноваційного підприємництва, яка може бути уніфікована в залежності від інституційних, управлінських і ресурсних особливостей з метою формування сталого механізму забезпечення розвитку інноваційної підприємницької діяльності та досягнення рівних умов з урахуванням їх економічних і юридичних прав, залученням до державних замовлень, фінансового та інфраструктурного забезпечення; методичний підхід до оцінки рівня розвитку інноваційної підприємницької діяльності за видами, в основу якого покладено методику вимірювання ефективності інноваційних процесів з урахуванням специфіки інноваційної діяльності та потреб стейкхолдерів, що дозволяє діагностувати сучасний стан інноваційності суб'єктів бізнесу та є основою для прийняття ефективних управлінських рішень для підвищення рівня конкурентоспроможності суб'єктів підприємництва на міжнародному ринку і досягненні Цілей сталого розвитку. Дістали подальшого розвитку: економічний зміст інноваційного підприємництва з позиції його дефініції як процесу створення, розвитку та впровадження новаторських ідей, продуктів, технологій та послуг в умовах ринку, спрямований на вирішення суспільних потреб, задоволення клієнтів, підвищення конкурентоспроможності та створення значної економічної, екологічної та соціальної цінностей, що дозволяє стверджувати про сталий розвиток інноваційного підприємництва; критерії оцінки інноваційного підприємництва, що сформовані за такими групами: економічні (рентабельність інноваційної діяльності, рівень інвестиційної привабливості, темпи зростання доходів, продуктивність праці), соціальні (соціальна відповідальність бізнесу, покращення якості життя населення, створення нових робочих місць), екологічні (енергоефективність, зниження впливу на довкілля), які дають можливість інтегрувати діяльність суб'єктів бізнесу до умов реалізації Цілей сталого розвитку. Ступінь впровадження: Національний інститут стратегічних досліджень; Агенція регіонального розвитку Закарпатської області; ТОВ ТК «Полісся-Продукт»; Поліський національний університет МОН України. Ефективність: результати дослідження сприятимуть імплементації та ефективного розвитку інноваційного підприємництва на засадах сталості в Україні. Сфера використання: суб'єкти підприємницької діяльності за видами економічної діяльності; фінансовий сектор, органи місцевого самоврядування територіальних громад, наукові установи України, заклади вищої освіти.

2. Purpose: theoretical, methodological and methodological substantiation and development of strategic directions of entrepreneurship development on the principles of innovation and sustainability. Object of research: the process of forming organizational and economic foundations for the development of foreign economic activity of agricultural enterprises. Research methods: logical generalization; comparison and systematization; comparison and grouping; system analysis; economic and statistical methods; synergistic approach; economic and mathematical modeling; method of cause and effect. Theoretical results: reflected in the conceptual approaches, theoretical and methodological foundations and conclusions of the dissertation research, which make it possible to deepen the theory and methodology of the process of development of innovative entrepreneurship on the basis of sustainability. The results of the dissertation research are taken into account in the implementation of the educational process of Polissya National University, in particular in teaching the disciplines "Methods of making managerial decisions in business", "Formation of sustainable business models", "Enterprise potential management". Practical results: the author's proposals on organizational support for the development of innovative entrepreneurial activity on the basis of sustainability; introduction of innovative approaches to the development of the enterprise that minimizes environmental impact, the use of renewable energy sources and resource optimization, which contributes to their competitiveness in the modern market; substantiation of the integration

of sustainable approaches into business activities that contribute to the long-term competitiveness of business, risk reduction and adaptation to globalization. Scientific novelty: the conceptual approach to modeling the impact of costs on innovative entrepreneurship for research and development by type of economic activity has been improved, which involves the development of an economic and mathematical model that serves as an evidence base for assessing the priority of certain types of costs in the formation of effective innovative business entities in the context of the Sustainable Development Goals; the organizational structure of an innovative business entity, which can be unified depending on institutional, managerial and resource characteristics in order to form a sustainable mechanism for ensuring the development of innovative business activities and achieving equal conditions, taking into account their economic and legal rights, involvement in government procurement, financial and infrastructure support; a methodological approach to assessing the level of development of innovative entrepreneurial activity by type, based on the methodology for measuring the effectiveness of innovation processes, taking into account the specifics of innovation and the needs of stakeholders, which allows to diagnose the current state of innovation of business entities and is the basis for making effective management decisions to increase the competitiveness of business entities in the international market and achieve the Sustainable Development Goals. The economic content of innovative entrepreneurship has been further developed from the standpoint of its definition as a process of creating, developing and implementing innovative ideas, products, technologies and services in the marketplace, aimed at addressing social needs, customer satisfaction, increasing competitiveness and creating significant economic, environmental and social value, which allows us to assert the sustainable development of innovative entrepreneurship. Level of implementation: National Institute for Strategic Studies; Agency for Regional Development of Zakarpattia Region; Polissia-Product LLC; Polissia National University of the Ministry of Education and Science of Ukraine. Effectiveness: The results of the research will contribute to the implementation and effective development of innovative entrepreneurship on the basis of sustainability in Ukraine. Scope: business entities by type of economic activity; financial sector, local governments of territorial communities, scientific institutions of Ukraine, higher education institutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Ch. Raja Kamal, Arti Singh, Khodakivskyi Volodymyr, Ruska Olena, Rybak Mariia, and Nadiia P. Reznik. Impact of supply chain quality management practices on the purchasing efficiency of service organizations/Studies in Systems, Decision and Control/Janusz Kacprzyk, Systems Research Institute, Polish Academy of Sciences, Warsaw, Poland, 2024. P. 575–585. DOI:10.1007/978-3-031-48479-7_57
2. Рибак М. О. Теоретичні засади механізму реалізації підприємницької діяльності. Економіка та підприємництво. 2022. № 48. С. 16–26. DOI: 10.33111/EE.2022.48.RybakM.
3. Рибак М. О. Оцінка ефективності та факторів розвитку підприємницької діяльності в Україні. Економіка та суспільство. 2022. № 45. URL: 10.32782/2524-0072/2024-59-153
4. Рибак М. О. Інноваційне підприємництво як ключова ознака сталого розвитку. Економіка та суспільство. 2024. № 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-153>.
5. Валінкевич Н. В., Рибак М. О. Обґрунтування напрямів розвитку інноваційного підприємництва. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. 2024. № 11. DOI:

<https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-11-03-12>.

- 6. Рибак М. О. Організаційний механізм забезпечення розвитку інноваційного підприємництва на засадах сталості. *Бізнес Інформ*. 2024. № 1. С. 139–146. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-1-139-146>
- 7. Рибак М. О. Головні аспекти розвитку підприємництва в Україні. Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти : матеріалами II Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти та молодих учених (м. Дніпро, 25–26 листоп. 2021 р.). Дніпро: НМетАУ, 2021. С. 168–171.
- 8. Рибак М. О., Валінкевич Н. В. Ключові проблеми та напрями розвитку підприємництва в Україні. Обліково-аналітичне забезпечення управління бізнес-процесами підприємства: зб. тез Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Херсон, 24–25 листоп. 2021 р.). Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2021. С. 363–366.
- 9. Рибак М. О. Синергетичний підхід до механізму функціонування підприємництва. *Diversity and inclusion in scientific area: International Scientific and Practical Conference* (м. Warsaw, 26–28 серп. 2022 р.). Warsaw: Ceas Polonia, 2022. С. 7–8.
- 10. Рибак М. О. Валінкевич Н. В. Концептуальні аспекти формування синергетичної моделі розвитку підприємництва. 100-річчя Поліського національного університету: здобутки, реалії, перспективи: зб. праць Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Житомир, 1 листоп. 2022 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2022. С. 276–278.
- 11. Рибак М. О., Валінкевич Н. В. Розвиток сільського зеленого туризму як інноваційна форма підприємницької діяльності ОТГ. Організаційно-економічні та соціальні складові розвитку підприємництва : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченої 165-річчю заснування університету та 70-річчю створення економічного факультету. Львів: Львівський національний університет природокористування, 2022. С. 262–264.
- 12. Рибак М. О. Оцінка суб'єктів підприємницької діяльності в Україні. Економіка та підприємництво в умовах сучасних викликів: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Житомир, 01 лют. 2023 р.). Житомир: Поліський національний університет, 2023. С. 92–96.
- 13. Рибак М. О. Соціальні пріоритети ефективності функціонування суб'єктів підприємницької діяльності. Антикризове регулювання економіки у 2023 році: теорія та практика в умовах європейської інтеграції України: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 лют. 2023 р.). Львів – Торунь: Liha-Pres, 2023. С. 131–134.
- 14. Рибак М. О., Валінкевич Н. В. Вплив сталості на зміни в організаційних стратегіях для сприяння розвитку підприємницької діяльності. Стратегічні пріоритети менеджменту і адміністрування у повоєнний період: матеріали V Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Харків, 26 квіт. 2024 р.). Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2024. С. 209–211
- 15. Рибак М. О. Теоретичні аспекти розвитку інноваційного підприємництва в Україні. Підприємництво та бізнес-адміністрування у воєнний час: сучасні виклики, тренди та трансформації: матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Харків, 01–28 лют. 2024 р.). Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2024. С.4–5.
- 16. Рибак М. О. Організаційне забезпечення розвитку підприємницької діяльності в умовах сталості. Стратегія розвитку міст: молодь і майбутнє (інноваційний ліфт): матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 15 берез. 2024 р.). Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2024. С. 291 – 292.
- 17. Рибак М. О. Діагностика перспектив розвитку інноваційного підприємництва в Україні. *Modern engineering and innovative technologies*. 2024. 2(31-02), С 78–82. URL: <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2024-31-00-087>
- 18. Рибак М. О. Розвиток сільського зеленого туризму як напрям інтенсифікації підприємництва в ОТГ. Стратегічні альтернативи розвитку готельного господарства України: монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. Валінкевич Н. В. Житомир: ПНУ, 2022. С.182–212.

- 19. Рибак М. О., Божко В. О., Вольська В. В. Формування системи стратегічного планування розвитку підприємств сфери бізнесу. Економіка підприємництва: організаційні, управлінські та фінансові пріоритети розвитку : монографія / за ред. Н. В. Валінкевич. Житомир: Поліський національний університет, 2023. 624 с. С. 444–483.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0124U004921; 0121U111793

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Валінкевич Наталія Василівна
2. Nataliia V. Valinkevych

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8804-868X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Поліський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493681

Місцезнаходження: бульвар Старий, 7, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волощук Катерина Богданівна
2. Kateryna B. Voloshchuk

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0855-8781

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Подільський державний університет"

Код за ЄДРПОУ: 22769675

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 12, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32316, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рижакова Галина Михайлівна

2. Galina M. Ryzhakova

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7875-9768

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Присяжнюк Оксана Федорівна

2. Oksana F. Prysiazhniuk

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0066-9065

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Поліський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493681

Місцезнаходження: бульвар Старий, 7, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Булуй Олексій Григорович

2. Oleksiy H. Buluy

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3368-4835

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Поліський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493681

Місцезнаходження: бульвар Старий, 7, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Зінчук Тетяна Олексіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Зінчук Тетяна Олексіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Куровська Наталія Олександрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна